

Een oorlog die we niet hadden moeten voeren

Nederland lijkt eindelijk meer verantwoordelijkheid te nemen voor de **koloniale oorlog** in Nederlands-Indië.

Eén mooi woord voor oorlog

▶ NPO 2, 19.15-20.05 UUR

TIJDENS de militaire operaties waarbij de Nederlandse overheid haar gezag in kolonie Nederlands-Indië probeerde te herstellen werden 100.000 Indonesiërs en 5000 Nederlandse militairen gedood. Op de dag dat deze bloedige episode uit de Indonesische Onafhankelijkheidsoorlog wordt herdacht zendt de NOS *Een mooi woord voor oorlog* uit. Met de retorische vraag "Politionele acties", was dat niet gewoon een mooie term voor oorlog? Lijkt het besef ingedaald dat de terminologie misplaatst is. Dat is in lijn met de hernieuwde aandacht voor deze zwarte bladzijde uit de vaderlandse geschiedenis. Zo heeft de Nederlandse regering een subsidie van vier miljoen toegezegd voor onderzoek naar de gewelddadige dekolonisatie van Nederlands-Indië.

AFP / ROMEO GACAD

En 'excessen' zijn dus oorlogsmisdaden

Een van de pleitbezorgers van dat onderzoek is professor (post)koloniale geschiedenis Gert Oostindie van de Universiteit Leiden. 'Eigenlijk wordt de term "politionele acties" al langer niet meer gebruikt, in ieder geval niet door academici. Zelf gebruik ik de term 'koloniale oorlog'. Ook in de samenleving is het redelijk doorgedrongen dat dit een oorlog is die we niet hadden moeten voeren en dat er meer oorlogsmisdaden zijn gepleegd dan we altijd wisten.' De aanwezigheid van 'vensters' over de koloniale geschiedenis, inclusief slavernij en de oorlog in Indonesië in de 'Canon van Nederland', is wat hem betreft een positief teken in de erkenning van onze geschiedenis. 'Vrijwel alle media maken tegenwoordig items over het Nederlandse slavernijverleden en kolonialisme. Ik vind alleen niet dat dit snel genoeg doordringt

naar het onderwijs. De bereidheid is er wel, maar het gaat heel traag.' Toch is er wat hem betreft ruimte voor optimisme. 'Het debat rond zwarte Piet legt op meerdere fronten historische onwe-

tendheid bloot, maar we voeren de discussie inmiddels wél. In mijn schooltijd werd Indonesië niet besproken en slavernij was een kwestie waar ze in Amerika mee te maken hadden gehad.' Over de huidige discussie over 'foute' straatnamen en standbeelden zegt hij: 'Achteraf oordelen is altijd makkelijk. Door dingen weg te halen zet je niemand aan het denken.' Dat hoopt hij wel te bereiken met het onderzoek naar de koloniale oorlog, waarin wordt samengewerkt met Indonesische historici. In de archipel is de oorlog trouwens niet bepaald het heetste hangijzer. 'Daar overheerst het narratief van een verenigd Indonesisch volk dat eensgezind en heroïsch de Nederlanders eruit schopt.'

TARA LEWIS

Gert Oostindie

Theo Maassen:
VANKWAADTOTERGER
▶ NPO 1, 20.25-22.00 UUR

'Is het ooit zo bar en boos geweest?' vraagt Theo Maassen zich af in zijn nieuwste theatershow: 'Alarmerende situaties vechten om voorrang. Culturen botsen op elkaar als autootjes op de kermis. Onbehagen houdt ons land in een ijzeren greep. "Het is oorlog!"

roepen onze leiders. Maar wie is de vijand?' Tja, wie niet? 'Willy' en 'Max' van Oranje Nassau, Claudia de Breij, Guus Meeuwis, Jörgen Raymann, Marokkanen, moslims, Joden, IS, schilders, dichters, musicalsterren, Franse leenwoorden en iedereen die niet tegen een grapje kan. En natuurlijk ook Theo Maassen zelf: allemaal krijgen ze er in *Vankwaadtoterger* in meer of mindere mate van langs.